

I. megoldás. A feladat feltétele szerint $x_1 + x_2 + \dots + x_n = 1$. A számtani és négyzetes közép közötti egyenlőtlenség alapján:

$$\frac{\sqrt{x_1} + \sqrt{x_2} + \dots + \sqrt{x_n}}{\sqrt{n-1}} \leq \frac{n \cdot \sqrt{\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}}}{\sqrt{n-1}} = \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n-1}},$$

Így elegendő az

$$(1) \quad \frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \frac{x_2}{\sqrt{1-x_2}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \geq \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n-1}}$$

egyenlőtlenséget bizonyítanunk. Ehhez az (1) bal oldalán álló törteket átalakítjuk:

$$\frac{x_i}{\sqrt{1-x_i}} = -\frac{1-x_i}{\sqrt{1-x_i}} + \frac{1}{\sqrt{1-x_i}} = -\sqrt{1-x_i} + \frac{1}{\sqrt{1-x_i}}.$$

Ezután alsó becslést keresünk a

$$-\sqrt{1-x_1} - \sqrt{1-x_2} - \dots - \sqrt{1-x_n} \quad \text{és az} \quad \frac{1}{\sqrt{1-x_1}} + \frac{1}{\sqrt{1-x_2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{1-x_n}}$$

összegekre.

A számtani és négyzetes közép közötti egyenlőtlenség szerint:

$$(2) \quad \begin{aligned} & -(\sqrt{1-x_1} + \sqrt{1-x_2} + \dots + \sqrt{1-x_n}) \geq \\ & \geq -n\sqrt{\frac{(1-x_1) + (1-x_2) + \dots + (1-x_n)}{n}} = -\frac{\sqrt{n}(n-1)}{\sqrt{n-1}}. \end{aligned}$$

A harmonikus és számtani, majd a számtani és négyzetes közép közötti egyenlőtlenséget alkalmazva kapjuk:

$$\begin{aligned} \frac{1}{\sqrt{1-x_1}} + \frac{1}{\sqrt{1-x_2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{1-x_n}} & \geq \frac{n^2}{\sqrt{1-x_1} + \sqrt{1-x_2} + \dots + \sqrt{1-x_n}} \geq \\ & \geq \frac{n^2}{n\sqrt{\frac{(1-x_1) + (1-x_2) + \dots + (1-x_n)}{n}}} = \frac{\sqrt{n} \cdot n}{\sqrt{n-1}}. \end{aligned}$$

A (2) és (3) egyenlőtlenségeket összeadva:

$$\frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \frac{x_2}{\sqrt{1-x_2}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \geq \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n-1}}.$$

Ezzel a feladat állítását beláttuk. Egyenlőség akkor és csak akkor áll fenn, ha $x_1 = x_2 = \dots = x_n = \frac{1}{n}$.

II. megoldás. Az

$$\frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \frac{x_2}{\sqrt{1-x_2}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \geq \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n-1}}$$

egyenlőtlenségre adunk másik bizonyítást. Ehhez a Jensen egyenlőtlenséget (megtalálható pl. *Molnár Emil*: Matematikai versenyfeladatok gyűjteménye 1947–1970, Tankönyvkiadó, 1974. c. könyv 516. oldalán) fogjuk használni: ha $f(x)$ konvex függvény, akkor

$$\frac{f(x_1) + f(x_2) + \dots + f(x_n)}{n} \geq f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}\right);$$

egyenlőség csak $x_1 = x_2 = \dots = x_n$ esetén áll fenn.

Az $f(x) = \frac{x}{\sqrt{1-x}}$ függvény a $(0, 1)$ intervallumon konvex, mert a második deriváltja $\frac{4-x}{4(\sqrt{1-x})^5}$, $0 < x < 1$ esetén pozitív. Az $f(x)$ függvényre alkalmazva a Jensen-egyenlőtlenséget, adódik a kívánt állítás.